

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Kelemen György Ügyvédi Iroda (Ü.I. címe; ügyintéző: dr. Kelemen György ügyvéd) által képviselt **felperes neve (felperes címe)** felperesnek, a dr. Fekete Anna jogtanácsos által képviselt **alperes neve (alperes címe)** alperes ellen, biztosítási szolgáltatás nyújtása iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2014. június 25. napján meghozott, 24.G.40.823/2012/67. számú ítélete ellen, az alperes részéről 68. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését azzal a pontosítással hagyja helyben, hogy az alperes az első fokú ítéletben megállapított marasztalási összeget a-nek (**cím**) köteles megfizetni.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 254.000 (kétszázötvennégyezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A a-án kelt szerződéssel lízingbe adta a felperesnek a ... alvázszerű, ... típusú kotró-rakodó munkagépet. A lízingszerződés általános szerződési feltételeinek 6.2. pontja előírta, hogy a lízingbe vevő köteles a lízingtárgyra vagyonbiztosítási szerződést kötni olyan módon, hogy a szerződés kedvezményezettje a lízingbe adó. A lízingbe vevő köteles a kártérítési összeget a lízingbe adóra engedményezni, illetve kedvezményezettként a szerződésben vagy a kötvényben a lízingbe adót megjelölni. A felperes „Gépek, berendezések összkockázatú vagyonbiztosítása” elnevezésű szerződést kötött az alperessel. A szerződésben a kockázatviselés kezdőnapjaként ...-ét, biztosítottként a-t jelölték meg. A biztosított vagyontárgyak között feltüntették a lízingbe adott kotró-rakodó munkagépet. A gépre vonatkozóan a biztosítási összeget 17.900.000 forintban rögzítették. A biztosítási szerződés biztosítási eseményként határozta meg a biztosított vagyontárgy ellopását is abban az esetben, ha annak őrzése megfelel a biztosítási szabályzat 22. pontjában rögzített védelmi előírásoknak. A lopás esetére 20 %, de minimum 50.000 forint önrészt kötöttek ki. A munkagéppel a felperes a lévő építési területen végzett munkát. A munkaterületen lévő gépek őrzésével magánszemélyeket bízott meg. A ...-én 19.30 óra körüli időpontban ismeretlen elkövető a munkagépet a nála lévő kulccsal kinyitotta, beindította, és az őt tiltakozása ellenére elvitte. A gép azóta ismeretlen helyen van. A felperes bejelentette a biztosítási összeg megfizetése iránti igényét az alperesnek, az alperes azonban elzárkózott a teljesítés elől. A jogutódja a

A felperes módosított keresetében arra kérte kötelezni az alperest, hogy fizessen meg a ...-nek 16.110.000 forint tőkét és ezen összeg után napjától a kifizetés napjáig a gazdálkodó szervezetek egymás közti jogviszonyában irányadó mértékű késedelmi kamatot. Igényt tartott a perrel felmerült költségeinek a megfizetésére is. Keresetét arra alapította, hogy a vagyonbiztosítási szerződésben meghatározott rablás biztosítási esemény bekövetkezett, ezért az alperes köteles megfizetni a biztosítási összeget. Előadta, hogy a munkagép őrzése megfelelt a biztosítási szerződés előírásainak, mert külső munkaterületen, munkaidőn túl őrt alkalmazott, ezért a Vagyonvédelmi Szabályzat 22. pontjában írt védelmi feltételeket teljesítette, ezért a lopás biztosítási esemény bekövetkezése miatt is az alperest teljesítési kötelezettség terheli

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására és a felperes perköltségben marasztalására irányult. Védekezésében arra hivatkozott, hogy a felperes az engedményezés következményeként nem jogosult a biztosítási összeg iránti követelés perbeli érvényesítésére. A káresemény körülményeinek tisztázatlansága miatt vitatta, hogy a káresemény a felperes által előadott módon következett be, és az biztosítási eseménynek minősül. Vitássá tette azt is, hogy a felperes eleget tett a szerződésbe foglalt védelmi előírásoknak. Okfejtése szerint a felperes nem tett meg minden, az adott helyzetben elvárható intézkedést a gép eltulajdonításának megakadályozása érdekében, így nem készítetett egyedi kulcsot a géphez, annak forgalmi engedélye pedig a gépben volt. Hivatkozott arra, hogy a felperes a gép őrzésével megbízott személy kiválasztása és az őrzés körülményeinek kialakítása során nem a kellő gondossággal járt el. Álláspontja szerint ezzel a felperes megszegte a kárelhárítási, kárenyhítési kötelezettségét. A követelés összege tekintetében rámutatott arra, hogy a biztosítási szerződés alapján biztosítási szolgáltatásként a gép kárkori forgalmi értékének önrésszel csökkentett összegét köteles megfizetni.

Az elsőfokú bíróság számú, a keresetet a felperes igényérvényesítési jogosultságának hiánya miatt elutasító ítéletét a Fővárosi Ítéltábla a 6.Pf.21.822/2011/5. számú végzésével hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. Végzésének indokolásában kifejtette, hogy a felperes rendelkezik igényérvényesítési jogosultsággal, ezért a keresetösségi jog hiánya nem adhat alapot a kereset elutasítására. Rámutatott arra is, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a lopás biztosítási esemény bekövetkezése megállapítható. Iránymutatásában meghagyta az elsőfokú bíróságnak, hogy a mentesülés körében tájékoztassa az alperest a bizonyításra szoruló tényekről és a bizonyítási teherről, majd a szükséges bizonyítást folytassa le.

Az elsőfokú bíróság az ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a-nek 9.666.000 forint tőkét, ezen összeg után-tól a kifizetés napjáig járó, a gazdálkodó szervezetek egymás közötti jogviszonyában irányadó törvényes mértékű késedelmi kamatot, a felperesnek 526.780 forint perköltséget, továbbá az államnak külön felhívásra 1.288.800 forint illetéket. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 859.200 forint illetéket. Ítéletének indokolásában a biztosítási szabályzat 7.27. és 22. a. és b. pontjainak a Ptk. 207. § (1) bekezdése szerinti értelmezése alapján úgy foglalt állást, hogy a biztosítási eseménynek nem volt feltétele őrző-védő cég alkalmazása, hanem a gép őrzését magánszemély is elláthatta. Ebből azt a jogi következtetést vonta le, hogy biztosítási szerződésben meghatározott lopás biztosítási esemény bekövetkezett. Rámutatott, hogy egyedi kulcs készítését, indítást megakadályozó biztonsági berendezés beszerelését a biztosítási szerződés nem írta elő, ezért az egyedi kulcs készítésének és az indításgátló beszerelésének elmaradása nem értékelhető a felperes terhére. A kárenyhítési kötelezettség megszegéseként értékelte, hogy a gép kezelője a járműben hagyta annak forgalmi engedélyét, valamint azt, hogy az őr késlekedett a rendőrség értesítésével. Álláspontja szerint mindkét magatartás hozzájárult, hogy a gép elhagyja a munkaterületet, nagyobb utat tegyen meg,

megtalálásának esélye pedig csökkenjen. A felek egyező előadása alapján a gép értékét 16.110.000 forintban határozta meg. A kárenyhítési kötelezettség megszegésére figyelemmel a Ptk. 340. § (1) bekezdése alapján az alperesre terheesebb 60-40 % mértékű kármegosztást alkalmazott, és ennek alapján állapította meg a kedvezményezettet megillető biztosítási szolgáltatás összegét.

Az ítélet ellen, elsődlegesen annak megváltoztatása, a kereset teljes elutasítása, valamint a felperes első- és másodfokú perköltségben marasztalása, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezése érdekében az alperes terjesztett elő fellebbezést. Továbbra is vitatta a biztosítási esemény bekövetkezését. Álláspontja szerint a felperes nem tudta eredményesen bizonyítani, hogy a munkagépet ténylegesen őrizték. Kiemelte, hogy az őrzés tényét sem okirat, sem a perben kihallgatott tanúk vallomása nem támasztja alá. Okfejtése szerint a felperes külön megállapodás nélkül is köteles volt minden tőle telhetőt megtenni a kár megelőzése érdekében. Rámutatott, hogy ezt a kötelezettséget a biztosítási szabályzat 14. a. pontja is előírta a felperes számára. Sérlemelte, hogy az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget a perben beszerzett biztonsági szakértői vélemény kárenyhítési kötelezettség megszegését alátámasztó megállapításainak, és ebben a körben az indokolási kötelezettségének sem tett eleget. Érvelése szerint a felperes jogszabályban és a biztosítási szabályzatban előírt kötelezettségeit szegte meg azzal, hogy a gép őrzését nem megfelelően szervezte meg, az őrzés ellátásának körülményeit pedig nem megfelelően alakította ki. Fenntartotta azt az álláspontját, amely szerint a kárenyhítési kötelezettsége körében a felperestől elvárható lett volna egyedi indítókulcs beszerzése.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségben marasztalását indítványozta. Kiemelte, hogy sem a felperesnek, sem a perben kirendelt szakértőnek nem volt tudomása arról, hogy a munkagéphez adott kulcs nem egyedi, hanem minden azonos típusú munkagép kinyitására és elindítására alkalmas.

Az alperes a fellebbezésében nem támadta az elsőfokú bíróság ítéletének a keresetet elutasító rendelkezését. Ez a rendelkezés fellebbezés hiányában a Pp. 228. § (4) bekezdése alapján első fokon jogerőre emelkedett, ezért a Fővárosi Ítéltábla kizárólag az elsőfokú ítélet fellebbezett, az alperest fizetésre kötelező rendelkezéseit bírálta felül.

Az alperes fellebbezése megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása valóban nem terjed ki perben beszerzett biztonságtechnikai szakvélemény részletes értékelésére. Ennek oka, hogy az elsőfokú bíróság a szerződési feltételeket tekintette irányadónak. Bár a szakértői vélemény alapján megállapította, hogy az őrzés biztonsága fokozható lett volna, de az volt az álláspontja, hogy a szerződési feltételek a felperes számára további kötelezettséget nem írtak elő (ítélet 9 oldal alulról 2. bekezdés). Ezzel az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének eleget tett, az indokolási kötelezettség megszegése nem állapítható meg, mert a szakértői megállapítások mellőzésének megfelelő indokát adta. Megjegyzi az ítéltábla, hogy még az indokolási kötelezettség elmulasztása sem eredményezi általában az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, mert az indokolás a másodfokú eljárásban pótolható, ezért az elsőfokú tárgyalás megismétlése szükségtelen.

A perbeli jogvita a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján eldönthető volt, ezért az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján a bizonyítás kiegészítése céljából sem volt indokolt.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, érdemi döntésével az ítélet tábla maradéktalanul egyetértett, a döntés ítéletben kifejtett indokait az alábbi pontosítások és kiegészítések mellett osztotta:

Az elsőfokú bíróság helyesen indult ki abból, hogy a felperes mint szerződő fél, és az alperes mint biztosító között a káresemény bekövetkezésekor hatályos Ptk. 536. § (1) bekezdésében körülírt, és a 536-558. §-aiban szabályozott vagyonszükségleti szerződés jött létre.

A Ptk. 536. § (1) bekezdése szerint biztosítási szerződés alapján a biztosító meghatározott jövőbeni esemény (biztosítási esemény) bekövetkeztétől függően bizonyos összegnek megfizetésére vagy más szolgáltatás teljesítésére, a biztosított, illetőleg a másik szerződő fél pedig díj fizetésére kötelezi magát.

Az alperes a védekezésében vitatta, hogy a káresemény biztosítási eseménynek minősülne. Ebben a körben arra hivatkozott, hogy a biztosított munkagép őrzését a felperes nem bizonyította, illetve az őrzés körülményei nem voltak megfelelőek, ezért nem valósultak meg a biztosítási szabályzat 22. pontjában előírt feltételek.

Az alperes a fellebbezésében helytállóan mutatott rá arra, hogy az őrzés tényét alátámasztó okirati bizonyíték a perben nem állt rendelkezésre. Ez azonban nem zárta ki annak a lehetőségét, hogy a felperes más módon tegyen eleget a bizonyítási kötelezettségének.

P.J. munkavezető a tanúvallomásában elmondta, hogy **D.Gy.** volt az egyik, a munkaterület és a biztosított munkagép őrzésével megbízott személy. **A.S.** gépkezelő a tanúvallomásában úgy nyilatkozott, hogy a káresemény napján 18 órakor fejezte be a munkát, ekkor a gép kulcsait a munkaterületen tartózkodó őrnök adta le. **M.B.** tanú a vallomásában arról számolt be, hogy a felperes őt is megbízta a munkaterület őrzésével, de a káresemény napján nem ő látta el az őrzési feladatokat. A káresemény a felperes előadása szerint 19 óra 30 perckor történt. **P.J.** tanú azt adta elő, hogy őt az eseményről **D.Gy.** értesítette telefonon. Ezt követően először a gépkezelőnek telefonált, hogy ő vitte-e el a gépet a munkaterületről, majd ezután 20 óra 10 perckor tett bejelentést **Sz.I.** a rendőrségnek. A helyszínen készült rendőrségi jegyzőkönyv szerint a 20 óra 30 perckor kikerülő rendőrök **D.Gy.**-t találták a munkaterületen.

Ezek a bizonyítékok azt támasztják alá, hogy a munka befejezésekor, 18 órakor, **P.J.** értesítésekor, tehát a rendőrségi bejelentés előtt, 20 óra 10 perckor, és a rendőrség kikerülésekor, 20 óra 30 perckor **D.Gy.** a munkaterületen tartózkodott és ellátta annak őrzését. A mérlegelés körébe kell vonni azt is, hogy ha **D.Gy.** 19 óra 30 perc és 20 óra 10 perc között nem tartózkodott volna folyamatosan a munkaterületen, akkor a rendőrség nem szerezhetett volna tudomást a munkagép eltulajdonításáról olyan időpontban, hogy 20 óra 30 perckor már a helyszínre érkezzen.

Mindezeknek a bizonyítékoknak a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelő mérlegelése alapján tényként állapítható meg, hogy a munkaterület és a biztosított munkagép őrzött volt a káresemény bekövetkezésekor.

Az alperes az általános szerződési feltételek 22. pontjában maga határozta meg, hogy milyen feltételekkel vállal kockázatot a lopással okozott károkra; a lopáskár milyen feltételek megvalósulása esetén minősül biztosítási eseménynek. Ebben kockázatviselése feltételeként azt kötötte ki, hogy a munkagépet munkaidőn kívül őrző-védő cég, vagy a kivitelező, a beruházó vagy a

megrendelő munkatársa vagy megbízottja őrizze. Ennek a szerződéses kikötésnek az alapján magánszemély megbízott is elláthatta az őrzési feladatokat.

A felperes **D.Gy.** kötött írásbeli megbízási szerződést nem tudott csatolni a periratokhoz. A megbízási szerződés érvényességéhez azonban nem szükséges a szerződés írásba foglalása, az érvényesen létrejöhet szóban is. Ezért a megbízási szerződés létrejötte nem csak a szerződést tartalmazó okirattal, hanem más bizonyítékkal is igazolható.

A felperes **P.J.**, **A.S.** és **M.B.** tanúvallomásaival bizonyította, hogy **D.Gy.** a kivitelező megbízottjaként látta el a munkaterület és a munkagép őrzését. A gép őrzése mindenben megfelelt az általános szerződési feltételek 22. pontjában előírtaknak, ezért a káresemény biztosítási eseménynek minősül. A biztosítási esemény bekövetkezéséhez és az alperes teljesítési kötelezettségének beálltához egyéb feltétel bekövetkezésére nem volt szükség, ahhoz a megfelelő őrzésen kívül egyéb intézkedés nem kérhető számon a felperestől.

A biztosítási szabályzat 22. pontja értelmében a lopás biztosítási esemény bekövetkezéséhez nem volt szükséges őrző-védő cég vagy őrzéssel és védelemmel hivatásszerűen foglalkozó személy alkalmazása, hanem elegendő volt megbízott magánszemély igénybe vétele is. A magánszemélyekre nem terjed ki az őrzéssel és védelemmel hivatásszerűen foglalkozó személyekre vonatkozó jogszabályok hatálya, ezért a perben az alperes kockázatviselése és a biztosítási esemény bekövetkezése szempontjából nem volt jelentősége annak, hogy az őrzés nem felelt meg az ezekben a jogszabályokban előírtaknak.

Az alperes a mentesülése érdekében hivatkozott arra is, hogy a felperes megszegte a biztosítási szerződés 14. pontjában előírt kárelhárítási és kárenyhítési kötelezettségét. Az volt az álláspontja, hogy a felperesnek a munkagép eltulajdonításának megakadályozása érdekében egyedi indítókulcsot kellett volna készíttetnie vagy indításgátló berendezést kellett volna beszereznie. A kárenyhítési kötelezettség megszegésként jelölte meg azt is, hogy a gépkezelő a munkagépben hagyta a jármű forgalmi engedélyét, a rendőrség értesítésére késedelmesen került sor, az őrzés megszervezése és ellátása nem felelt meg a jogszabályok előírásainak, továbbá, hogy a felperes nem a kellő gondossággal járt el az őr személyének kiválasztásakor.

Egyedi indítókulcs beszerzése vagy indítást megakadályozó berendezés beszerelése a gép védelmi szintjét emelte volna magasabb szintre, mint amit a biztosítási szerződés előírt. Minden őrzési szint növelhető nagyobb biztonságot nyújtó technikai berendezésekkel, eljárásokkal. A biztosítási szerződésben elő nem írt védelem megkövetelése azt tenné lehetővé a biztosítóknak, hogy a szerződő vagy a biztosított számára megismerhető, kifejezett szerződéses kikötés hiányában is a ténylegesen megvalósult védelemnél magasabb szintű védelem hiányára hivatkozva hárítsák el a biztosítási szolgáltatás teljesítését.

Az alperes védekezésével kapcsolatban az ítélet táblája azt hangsúlyozza, hogy az alperes a biztosítási szerződésben sem egyedi indítókulcs beszerzését, sem indítást megakadályozó berendezés beszerelését nem tette kockázatviselése feltételévé. A biztosítási szerződésbe foglalt előírás hiányában ezekre az intézkedésekre a felperes nem volt köteles, azok elmaradása nem kérhető számon tőle. A felperestől egyébként sem volt az adott helyzetben általában elvárható egyedi indítókulcs beszerzése vagy indítást megakadályozó berendezés beszerelése. Mindezek miatt az egyedi indítókulcs beszerzésének, illetve indítást megakadályozó berendezés beszerelésének elmaradása miatt az alperes nem mentesülhet a biztosítási összeg megfizetésének kötelezettsége alól, és ez a körülmény az alperes kötelezettségének enyhítésére sem adhat alapot.

Az a körülmény, hogy a rendőrség értesítése késedelmesen történt, illetve a forgalmi engedély a munkagépben volt, az alperes mentesülését nem eredményezheti, és ezeket a körülményeket az elsőfokú bíróság a kármegosztás körében - fellebbezéssel nem támadott módon - már értékelte, az alperesre kedvezőbb kármegosztásra pedig nem adtak alapot.

A perben kirendelt igazságügyi biztonságtechnikai szakértő szakvéleményében feltárt balesetvédelmi, építésrendészeti, szervezési és adminisztrációs szabályszegések és egyéb hiányosságok nem hozhatók okozati összefüggésbe a káresemény bekövetkezésével mert e szabályok betartása és hiányosságok kiküszöbölése sem lett volna alkalmas a munkagép eltulajdonításának megakadályozására.

Önmagában az, hogy az őr ellen elfogatóparancs volt kiadva, nem tette **D.Gy.**öt alkalmatlanná az őrzési feladatok ellátására. **D.Gy.** megbízója az adott helyzetben általában elvárható leggondosabb eljárás esetén sem szerezhette tudomást a **D.Gy.** ellen kiadott elfogatóparancsról. Emiatt nem értékelhető a terhére, hogy az őr kiválasztása során nem vette figyelembe ezt a körülményt.

Tekintettel arra, hogy nem volt az alperes mentesülésére vagy kötelezettségének további mérséklésére alapot adó körülmény, a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. Figyelemmel arra, hogy a biztosított személyében jogutódlás folytán változás következett be, az ítéltábla az elsőfokú ítéletet annyiban pontosította, hogy az alperes a jogutód részére köteles teljesíteni.

Az alperes a másodfokú eljárásban pervesztes lett, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte másodfokú perköltség megfizetésére.

Budapest, 2015. április 16.

Világhyiné Dr. Böcskei Terézia s. k.
a tanács elnöke

Dr. Lente Sándor s. k.
előadó bíró

Dr. Csóka István s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:

...
tisztviselő